

แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชน
ในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก วรยุทธ บุญเกียรติ
รองผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพภาคที่ 4

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2567

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชนในพื้นที่
กองทัพภาคที่ 4

โดย พันเอก วรยุทธ บุญเกียรติ

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก เจษฎา เหมหาชาติ

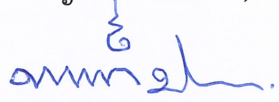
วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2567 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ ดีมาก

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(ทนงศักดิ์ มหาวงศ์)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(พิชชญาน พวงทอง)

พันเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(ทาญพล เพชรม่วง)

พันเอก กรรมการ
(พงศ์ปณต อรุณสุวรรณ)

พันเอก กรรมการ
(เจษฎา เหมหาชาติ)

พันเอกหญิง กรรมการ
(รัชนินาฏ ถนอมสิน)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก วรยุทธ บุญยเกียรติ
เรื่อง	แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชนในพื้นที่ กองทัพภาคที่ 4
วันที่	11 กันยายน 2567 จำนวนคำ : 9,990 จำนวนหน้า : 34
คำสำคัญ	แนวทางการพัฒนา, เครือข่ายชาวประชาชน, กองทัพภาคที่ 4
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชนพื้นที่ กองทัพภาคที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติการด้านข่าวสารของ กองทัพบกทางเครือข่ายชาวภาคประชาชน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่าย ชาวประชาชนที่เหมาะสม ผลการวิจัยระบุว่า การปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพบกได้มีการ รวบรวมหลักการและแนวทางการปฏิบัติการข่าวสารอย่างเป็นระบบ โดยเป็นการนำพันธ กิจการปฏิบัติการทางทหารหลายด้านมาบูรณาการร่วมกัน เพื่อการพัฒนาโครงการเครือข่าย ชาวประชาชนพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 ได้มีการใช้สื่อต่าง ๆ สร้างโอกาสทางการรับรู้ ทำให้ ชาวสารกลายเป็นเครื่องมือหลักของการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การข่าวที่ดี ถูกต้อง และทันเวลา จะช่วยให้การวางแผนและการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชามีความถูกต้อง ช่วยลด อัตราความเสี่ยง ทำให้บรรลุภารกิจของหน่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องให้ ความสำคัญในการกำหนดหลักนิยมของการปฏิบัติการข่าวสาร และมีการวางแผน เตรียมการ ดำเนินการ และประเมินการปฏิบัติการข่าวสารต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเป็นผู้ ที่ได้รับการคัดสรรมาอย่างดีมีความรู้ ความสามารถเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตาม เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ชาติ

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Worryuth Boonyakiat

TITLE: Guidelines for developing the local people's news network
Project 4th Army Area

DATE: 11 September, 2024 **WORD COUNT :** 9,990 **PAGES :** 34

KEY TERMS: Development guidelines, People's News Network, 4th Army Area

CLASSIFICATION: Unclassified

Research study on Guidelines for developing the People's News Network Project in the 4th Army Area has the objective of studying the current conditions in the Army's news operations through the People's News Network. To obtain appropriate guidelines for developing the Citizen News Network project. Research results indicate that The Army's information operations have systematically compiled principles and guidelines for information operations. It brings together many aspects of military operational missions to be integrated together. For the development of the 4th Army Area Citizens' News Network Project, various media have been used to create awareness opportunities. Make news become the main tool for strengthening national security., good, accurate, and timely news will help ensure accuracy in planning and decision-making by commanders. Helps reduce risk Makes it possible to achieve the unit's mission efficiently Therefore, it is necessary to give importance to defining the principles of news operations. and there is planning, preparation, execution, and evaluation of various news operations at all times. Operators must be well-selected and knowledgeable. Ability to enable operations to achieve national goals and strategies

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	6
ศึกษาเครือข่ายประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4	7
ศึกษาการรายงานข่าวสาร องค์ประกอบการรายงานข่าวสารของประชาชน ที่จัดตั้ง	9
ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการทำงานเครือข่ายข่าวภาคประชาชน ในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4	11
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการทำงานของเครือข่ายข่าว ภาคประชาชนในกองทัพภาคที่ 4	14
แนวทางการพัฒนาระบบงานด้านการข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชน	19
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	25
บทที่ 4 บทสรุป	31
ข้อเสนอแนะ	32
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป	34
เอกสารอ้างอิง	35

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)¹ ด้านความมั่นคงได้กำหนดเอาไว้ ซึ่งก็คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อเร่งรัดดำเนินการด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างจริงจัง พร้อมทั้งพัฒนาโลก ใฝ่ระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชนและการพัฒนาประเทศ “แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น ความมั่นคง”² ถือเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการหลักที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางในภาพรวมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนในระยะ 20 ปีตามที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้กำหนดเอาไว้แผนย่อย การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เป็นการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ ตลอดถึงการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชอธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมถึงการพัฒนาประเทศ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งสามารถติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน แก้ไข ปัญหา และรับมือกับภัยคุกคาม ตลอดจนปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในทุกมิติทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรงทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างบูรณาการ และมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด โดยมีกระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพการดำเนินการในภาพรวม โดยมีรายละเอียดในการ

ดำเนินการของแต่ละแนวทางการพัฒนา เป้าหมายและตัวชี้วัด ของแนวทางการพัฒนา ระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้าง พัฒนา และบูรณาการขีดความสามารถ ของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรอง และประชาคมข่าวกรองในประเทศให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทธโศปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูล ขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการ ข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคง ของชาติในทุกมิติและทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชน ในรูปแบบประชารัฐและประชาคมข่าวกรองต่างประเทศ อย่างแน่นแฟ้น โดยมี แนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (1) การดำเนินการข่าวกรองอย่างมีประสิทธิภาพ (2) การเสริมสร้างความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง และพัฒนา เครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารกับภาคเอกชนและภาคประชาชน (3) การพัฒนา ขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง (4) เสริมสร้างสถานะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อ การทำงานข่าวกรอง และ (5) พัฒนาเครื่องมือการประเมินสถานการณ์ในระดับ ยุทธศาสตร์

งานด้านการข่าวเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถ ด้านกำลังรบ ซึ่งการข่าวที่ดีถูกต้อง ทันเวลา จะช่วยให้การวางแผนและตกลงใจของ ผู้บังคับบัญชามีความถูกต้องช่วยลดอัตราการเสี่ยงและทวิอำนาจกำลังรบ ทำให้การบรรลุ ภารกิจของหน่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปฏิบัติการทางทหารต้องกระทำอย่าง ต่อเนื่อง ทั้งยามปกติและยามสงคราม และถือได้ว่าทุกระดับของความขัดแย้ง เป็นหน้าที่ ทั้งของกำลังพลเป็นรายบุคคลและทุกระดับหน่วย ที่จะต้องให้ความสำคัญด้วยสำนึก อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะสายงานด้านการข่าวต้องปรับข้อมูลให้ทันสมัยต่อเนื่อง ทันเหตุการณ์และสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะเรื่อง ที่เกี่ยวกับภัยคุกคาม เพื่อให้หน่วยได้เตรียมการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม จากนโยบาย การปฏิบัติกองทัพบก ประจำปีงบประมาณ 2567³ ด้านการข่าว ได้มีการส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานด้านการข่าวเพื่อความมั่นคง โดยขยายขยายงาน ข่าวภาคประชาชน ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นและแสวงใช้ประโยชน์จากทหารกองประจำการ และที่ปลดประจำการแล้วเป็นแหล่งข่าวของกองทัพด้วยซึ่งจากนโยบายดังกล่าว

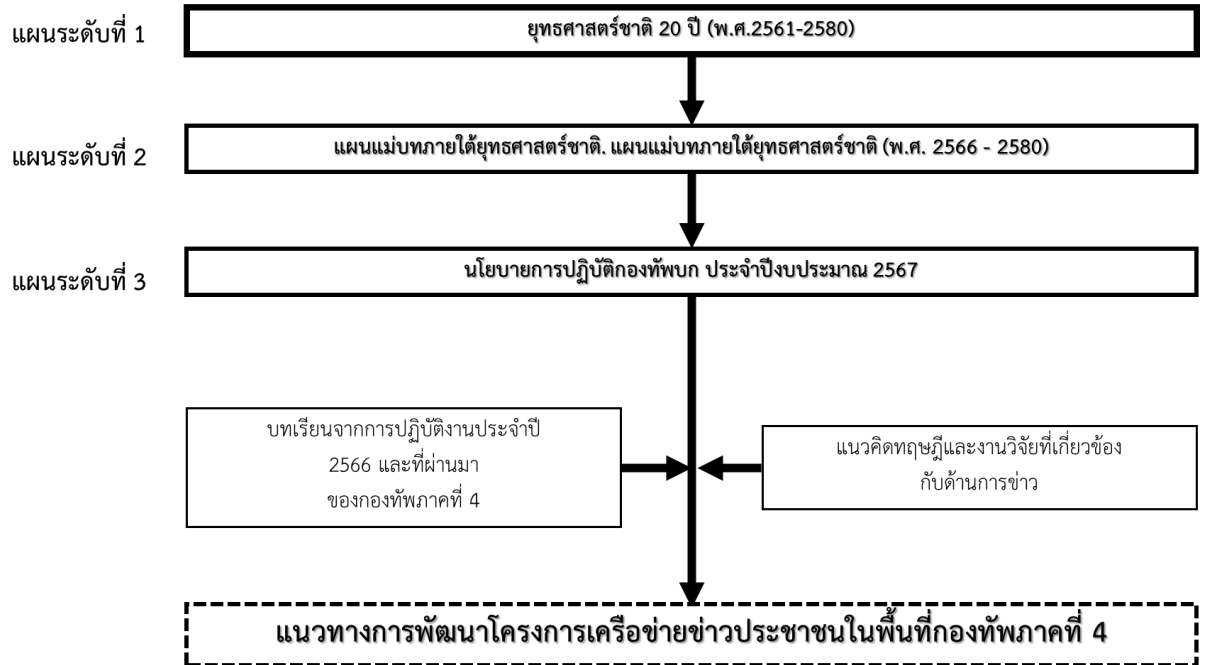
กองทัพภาคที่ 4 ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงกับกองทัพบก ได้ออกคำสั่งจัดตั้งศูนย์ข่าวประชาชนขึ้น รายละเอียดตามคำสั่งกองทัพภาคที่ 4 (เฉพาะ) ที่ 564/66 เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ข่าวประชาชนกองทัพภาคที่ 4⁴ และจากการประเมินผลการปฏิบัติงานในปี 2566 พบว่า ยังมีจุดที่ควรต้องพัฒนาและปรับปรุงอีกหลายด้านในหลายปัจจัย เช่น หน่วยปฏิบัติงานที่ ปฏิบัติภารกิจอยู่ปกติมีภารกิจเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอยู่จำนวนมาก ทำให้ถูกละเลย ในภารกิจที่ถูกจัดตั้ง คือ การสร้างเครือข่ายข่าวประชาชน หรือไม่ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานโครงการแหล่งข่าวประชาชนอย่างจริงจัง หรือ เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์ และ ความรู้ ความเข้าใจแนวทางในการจัดตั้งแหล่งข่าว และการพัฒนาสัมพันธ์กับ แหล่งข่าว ซึ่งหน่วยบางหน่วยเองยังไม่สามารถจัดตั้งแหล่งข่าวครอบคลุมทุกพื้นที่ ตามที่กำหนด และพื้นที่รับผิดชอบของบางหน่วยห่างไกลกับที่ตั้งหน่วย และพื้นที่ รับผิดชอบของหน่วยไม่เท่ากัน ซึ่งกระทบงบประมาณของหน่วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนา โครงการเครือข่ายข่าวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 เพื่อพัฒนาระบบงานด้านการข่าว ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวที่มีคุณภาพจากแหล่งข่าวประชาชน สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ ในการวางแผน และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ให้เกิดขึ้นในสังคมและประเทศชาติตอบสนองต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพเครือข่ายข่าวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อโครงการเครือข่ายข่าวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายข่าวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยใช้การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษามุ่งเน้นไปยังการวิเคราะห์ระบบงานด้านการข่าวเครือข่ายข่าวประชาชนในพื้นที่ กองทัพภาคที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวที่มีคุณภาพจากแหล่งข่าวประชาชน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการวางแผน และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในสังคมและประเทศชาติตอบสนองต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งพัฒนาข้อเสนอแนะต่างๆ โดยใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปและกำหนดเป็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ทั้งเวลา	ธ.ค. 66	ม.ค. 67	ก.พ. 67	มี.ค. 67	เม.ย. 67	พ.ค. 67	มิ.ย. 67	ก.ค. 67
เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อการวิจัย		↔							
สอบการนำเสนอโครงร่างเอกสารวิจัย			↔						
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา			↔	↔					
การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล				↔	↔				
การสรุปผลการวิจัย							↔		
การนำเสนอผลการวิจัย							↔		
จัดทำรูปเล่ม							↔	↔	↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการทำงานเครือข่ายชาวภาคประชาชนมีส่วนร่วมในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อโครงการเครือข่ายชาวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 ที่ถูกต้อง
3. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายชาวภาคประชาชนมีส่วนร่วมในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 สามารถเฝ้าระวัง ป้องกัน แจ้งเตือนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

จากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พบว่า การปฏิบัติงานด้านการข่าว ถูกจัดเป็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีความสอดคล้องของแผนทั้ง 3 ระดับ ที่เกี่ยวข้องด้านการข่าว ดังนี้

แผนระดับที่ 1 : ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงมี 2 แผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการข่าว ได้แก่

1) แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

2) แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

แผนระดับที่ 2 : จากแผนย่อยที่เกี่ยวข้องกับงานด้านข่าว มีแนวทางที่เกี่ยวข้องกับงานเครือข่ายข่าวภาคประชาชน ได้แก่

1) แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ มี 1 แนวทาง คือ การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ

2) แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม มี 1 แนวทาง คือ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวังแจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม

แผนระดับที่ 3 : ตามแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทย่อย ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมและแผนปฏิบัติราชการของงานด้านการข่าวในพันธกิจ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจเป็นภัย หรือเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งในปีงบประมาณ 2567 ได้เสนอแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเครือข่ายข่าวภาคประชาชนไว้รองรับ

1. ศึกษาเครือข่ายประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4

การจัดตั้งโครงการเครือข่ายชาวภาคประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4

ตามนโยบายการปฏิบัติงานกองทัพบกประจำปีงบประมาณ 2567 (นโยบายเฉพาะด้านการข่าว) ซึ่งได้กำหนดนโยบายการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับงานด้านการข่าวเพื่อความมั่นคงภายใต้การดำเนินงานตามโครงการแหล่งข่าวประชาชนกองทัพบก เพื่อให้เป็นข่ายงานข่าวเสริมในการรายงานข่าวสาร รวมถึงการแจ้งเตือนให้กับข่ายงานหลักของกองทัพบก พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการข่าวของกองทัพบกที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการแหล่งข่าวประชาชนกองทัพบกให้มีประสิทธิภาพ โดยดำเนินโครงการแหล่งข่าวประชาชนของหน่วยทหารสังกัดกองทัพบก ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 โดยเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้กองทัพบกดำเนินงานด้านข่าวกรองเชิงรุก เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการข่าว โดยการใช้หน่วยข่าวและเจ้าหน้าที่การข่าวของหน่วยต่างๆ ดำเนินการจัดตั้งแหล่งข่าวประชาชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ทั้งนี้ มีการแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งปรากฏตามคำสั่งกองทัพภาคที่ 4 (เฉพาะ) ที่ 564/66 เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ข่าวประชาชนกองทัพภาคที่ 4⁴

จากการดำเนินการพบว่า โครงการแหล่งข่าวประชาชนกองทัพบก เป็นโครงการหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้น และปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนมีความรับผิดชอบ ต่อบ้านเมือง ชุมชนและสังคม ขับเคลื่อนเครือข่ายข่าวประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม คนส่วนใหญ่จะเข้าใจว่าการทำงานด้านการข่าว เป็นเรื่องของบุคคล สายลับ หรือเกี่ยวกับงานลับที่จำเป็นต้องจำกัดผู้รู้ งานข่าวข่าวประชาชน กับงานข่าวลับ ต้องแยกออกจากกัน งานข่าวข่าวประชาชน เป็นเครือข่ายข่าวแจ้งเตือน โดยที่ประชาชนได้ทราบและแจ้งให้ทางราชการทราบ มิได้ให้ประชาชนไปทำหน้าที่สายลับ ส่วนการตรวจสอบข่าว เป็นหน้าที่ของทางราชการที่จะใช้เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานข่าวที่มีอยู่ไปตรวจสอบ หรือเจาะลึกพิสูจน์ทราบ ประมวลวิเคราะห์กับฐานข่าวที่มีอยู่ และดำเนินการต่อเป้าหมายดังกล่าวต่อไป

การดำเนินการตามโครงการแหล่งข่าวประชาชนที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ข่าวของกองพันต้องมีความรู้ที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน มีระบบการควบคุม อำนวยการ เครือข่ายแต่ละพื้นที่ชัดเจน มีแหล่งข่าวครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ มีสายการ

รายงานที่รวดเร็ว ประหยัด มีความต่อเนื่องในการปฏิบัติ และติดตามสถานการณ์ มีการดำเนินกรรมวิธีขึ้นต้นก่อนการรายงานกองทัพภาค ประการสำคัญ คือ ผู้บังคับบัญชา ระดับสูงควรให้ความสนใจ ติดตาม รวมทั้งมีงบประมาณที่ให้หน่วยได้นำข่าวที่ได้รับมา วิเคราะห์รวบรวม ประเมินผล กระจายข่าวสาร และนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติการ ด้านยุทธการ และกิจการพลเรือน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานด้านการข่าว

นโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพภาคที่ 4 ประจำปีงบประมาณ 2566 นโยบายด้านการข่าวมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานด้านการข่าว เพื่อความมั่นคง ด้วยการดำเนินงานตามโครงการเครือข่ายข่าวประชาชน เพื่อให้สอดคล้อง กับนโยบายกองทัพบก โดยให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพภาคที่ 4 ถึงระดับกองพัน ดำเนินการ รับผิดชอบงานด้านการข่าวประจำอำเภอ จัดตั้งและขับเคลื่อนเครือข่ายข่าวประชาชน ในอำเภอที่รับผิดชอบให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพบูรณาการงานด้านการข่าว ร่วมกับ หน่วยในประชาคมข่าวกรองอย่างใกล้ชิด เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกันประเทศ และการรักษาความมั่นคงภายในจากแหล่งข่าวในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงได้อย่างครอบคลุม และถูกต้อง มีการติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาและภัยคุกคามในอนาคตได้ทันที่ก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้ง ป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยเสริมสร้าง ศักยภาพและความพร้อมในทุกด้าน ทั้งคน เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ แผน งบประมาณ ระบบควบคุมบังคับบัญชา ระบบงานด้านการข่าวกรอง เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบเฝ้าตรวจ และแจ้งเตือนต่าง ๆ ของหน่วยงานหลักและหน่วยงานรอง ตั้งแต่ชั้น การติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน วิเคราะห์ กำหนดแนวทางป้องกัน ไปจนถึงชั้นการลงมือ แก้ไขปัญหาความมั่นคงที่สำคัญต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลอย่างมี ประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน เสริมสร้างพลังของประชาชนและชุมชนให้ร่วมกับกำลังตำรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหา สำคัญต่าง ๆ

2. ศึกษาการรายงานข่าวสารของประชาชนที่จัดตั้ง องค์ประกอบของการรายงานข่าวสาร

การค้นคว้าองค์ประกอบของการรายงานข่าวสาร มีขั้นตอนการปฏิบัติตามวงรอบข่าวกรองมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนรวบรวมข่าวสาร เพื่อกำหนดว่าต้องการรู้ข่าวเรื่องอะไร โดยจะกำหนดออกมา ในรูปของความต้องการข่าวกรองของผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใช้ข่าวที่แยกออกเป็นหัวข้อ ข่าวสาร และความต้องการข่าวกรองอื่นๆ ซึ่งอาจจะมีการแปลงออกมาเป็นคำสั่ง คำขอ จากนั้นจะเป็นการพิจารณาใช้เจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสาร โดยคำนึงถึงขีดความสามารถความเหมาะสม ความพอเพียง และความสมดุล ของทรัพยากรที่มีอยู่

2. การรวบรวมข่าวสาร เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวสารที่จะนำไปดำเนินการวิธีเป็นข่าวกรอง โดยใช้เจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารและอุปกรณ์เครื่องมือในการหาข่าวจากแหล่งต่างๆ ซึ่งในแต่ละประเภทของข่าวกรองจะมีวิธีรวบรวมข่าวสารที่อาจเหมือนและแตกต่างกันไป คือ ข่าวกรองทางยุทธศาสตร์จะมีวิธีการใหญ่ๆ อยู่ 2 วิธี คือ การรวบรวมข่าวสารจากแหล่งข่าวเปิด (วารสาร จุลสาร สิ่งพิมพ์ เอกสารวิจัย ฯลฯ) และการรวบรวมข่าวสาร โดยการรวบรวมพิเศษ ทั้งด้วยตัวบุคคล และการใช้เครื่องมือดักรับทางอิเล็กทรอนิกส์ ข่าวกรองทางยุทธวิธี จะมีวิธีการต่างๆ อยู่หลายวิธี เช่น การลาดตระเวน การเฝ้าตรวจสนามรบการค้นหาเป้าหมายการดักฟังทางการติดต่อสื่อสาร การตีความภาพถ่ายและการซักถามเชลยศึก เป็นต้น ข่าวกรองเพื่อความมั่นคงมีวิธีการได้แก่ การรวบรวมข่าวสารจากแหล่งข่าวเปิด การดำเนินการตามระบบข่าวงานรวบรวมข่าวสารทางเปิด และการรวบรวมข่าวสาร ด้วยวิธีพิเศษ

3. การดำเนินการวิธีต่อข่าวสาร เพื่อทำข่าวสารให้เป็นข่าวกรองซึ่งมีการ ดำเนินการแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ การบันทึก การประเมินค่า และการตีความ โดยการตีความยังมีการแบ่ง การดำเนินงานออกเป็น 3 ชั้น คือ การวิเคราะห์ การสนธิ และ การอนุมาน

4. การใช้ และการกระจายข่าวสาร และข่าวกรอง เพื่อส่งไปยังหน่วยเหนือหรือ เจ้าหน้าที่ ที่จะต้องใช้ประโยชน์ได้อย่างทันเวลาด้วยแบบฟอร์มที่เหมาะสม ทั้งนี้ ผู้ใช้ข่าวกรองที่เป็น ความเร่งด่วนอันดับแรก คือ ผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติตามวงรอบข่าวกรองเป็นงานที่ต่อเนื่อง และงานทั้ง 4 ชั้น อาจเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เช่น ในขณะที่กำลังรวบรวมข่าวสารอันใหม่จากแหล่งข่าวทั้งปวงอยู่นั้น จะดำเนินการวิธีต่อข่าวสารที่ได้รวบรวมมาก่อนแล้ว เพื่อผลิตเป็นข่าวกรอง และกระจายต่อไป นอกจากนั้น ในการปฏิบัติตามวงรอบข่าวกรอง ปกติแล้วจะดำเนินการไปตามลำดับขั้นตอน แต่ในบางกรณีอาจมีการข้ามขั้นตอนได้ เช่น ข่าวสารที่รวบรวมมาได้ อาจกระจายไปก่อนโดยที่ยังไม่ได้ผ่านการดำเนินการวิธีให้เป็นข่าวกรอง โดยคำนึงถึงความสำคัญ และความรวดเร็วเพื่อให้ถึงมือผู้ใช้ได้อย่างทันเวลา

3. ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการทำงานเครือข่ายชาวภาคประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4

จากผลการปฏิบัติงานโครงการเครือข่ายชาวประชาชน ในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 ในปี 2566 ที่ผ่านมาแม้จะประสบผลสำเร็จ และสามารถตอบสนองงานด้านการข่าวในระดับสูงน่าพอใจ คือเครือข่ายสามารถแจ้งเตือนข่าวสารภัยคุกคามของชาติหลายระดับ โดยมีแนวโน้มที่สามารถใช้ประโยชน์เครือข่ายข่าวฯ ได้ต่อเนื่อง แม้ในปัจจุบัน มีกรณีภัยคุกคามปรับเปลี่ยนรูปแบบไปจากในอดีต นอกจากนั้น การบริหารจัดการที่ดีอาจจะสามารถยกระดับเครือข่ายชาวภาคประชาชนขึ้นเป็นเครือข่ายงานข่าวที่สมบูรณ์เต็มรูปแบบได้ แต่ยังไม่ค่อยเป็นระบบเท่าที่ควร ผลผลิตของข่าวที่ได้รับส่วนใหญ่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และจำนวนแหล่งข่าวที่มียังไม่ครอบคลุมพื้นที่ อีกทั้งฐานข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปปัญหาของระบบงานด้านการข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชน โดยศึกษาและวิเคราะห์จากหลักการบริหารด้วย **ทฤษฎี 4M** (Man Money Material Method) เป็นกลุ่มปัจจัย (Factors) นำไปสู่การแยกแยะปัญหาและสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1) ปัญหาด้านบุคลากร (Man)

1.1 ขาดแคลนกำลังพลปฏิบัติงานด้านการข่าวภายในหน่วยระดับกองพัน ซึ่งกำลังพลมีน้อย แต่พื้นที่รับผิดชอบที่หน่วยเหนือมอบให้รับผิดชอบในการดูแลไม่สมดุลกัน ส่งผลให้การได้รับข้อมูลข่าวสารยังไม่ดีเท่าที่ควร

1.2 กำลังพลขาดความรู้ในงานด้านการข่าว และเปลี่ยนตัวผู้ปฏิบัติงานบ่อย ส่งผลให้ภารกิจขาดความต่อเนื่อง โดยแนวทางในการแก้ไขควรวางแผนการ ว่างล่วงหน้าให้ชัดเจน เช่น ปกติการออกปฏิบัติราชการสนามจะกำหนดในช่วงเดือนเมษายน และเดือนตุลาคม ดังนั้นหน่วยจะต้องวางแผนการล่วงหน้าในการสับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานด้านการข่าว และควรให้ศึกษางานล่วงหน้าก่อนที่จะเรียกตัว

1.3 แหล่งข่าวประชาชนขาดแรงจูงใจในการให้ข่าวสาร เนื่องจากไม่มีค่าตอบแทนที่เพียงพอ ประกอบกับการที่แหล่งข่าวจะต้องรับผิดชอบทำมาหาเลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอดของตนเอง รวมทั้งมีข้อกังวลในด้านความปลอดภัยต่อตนเอง ทั้งนี้ การปฏิบัติงานในลักษณะจิตอาสาที่ไม่อาจสนับสนุนภารกิจได้เต็มที่

1.4 แหล่งข่าวประชาชนยังขาดความเข้าใจกระบวนการด้านการข่าว แม้จะผ่านการอบรมมาในระดับหนึ่ง แต่การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารในเชิงลึกไม่สามารถกระทำได้เท่าที่ควร ส่งผลให้กระบวนการผลิตข่าวกรองล่าช้า

1.5 แหล่งข่าวประชาชนบางส่วนยังขาดความเข้าใจในการรายงานข่าวสาร ที่จะต้องสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ อาทิ การแจ้งเบาะแส การรายงานความเคลื่อนไหว ทั้งนี้ในห้วงที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่เป็นการรายงานข่าวสารที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น รายงานเหตุการณ์ รายงานการจับกุม เป็นต้น

2) ปัญหาด้านงบประมาณ (Money)

งบประมาณที่สนับสนุนให้กับหน่วยรับผิดชอบโครงการยังไม่เพียงพอ ในด้านที่สำคัญ ได้แก่ งบประมาณในการลงพื้นที่ปฏิบัติการด้านการข่าว, งบประมาณในการสนับสนุนแหล่งข่าวประชาชน และงบประมาณในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น

3) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)

3.1 เครื่องมืออุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารที่นำมาใช้ในระบบการรวบรวมข่าวสารจากแหล่งข่าวประชาชน ยังไม่สอดคล้อง และไม่เอื้ออำนวยต่อการรายงานข่าวสาร ที่ควรจะต้องมีความง่าย สะดวก รวดเร็ว มีความปลอดภัย และสามารถช่วยอำนวยความสะดวกของแหล่งข่าวประชาชนได้ เพื่อให้แหล่งข่าวมีความเชื่อมั่นว่ามีความปลอดภัย

3.2 ระบบการติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคลากรด้านการข่าวกับแหล่งข่าวประชาชน ยังเป็นอุปสรรคไม่สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ตลอดเวลา หรือในเวลาที่ต้องการได้

3.3 เครื่องมือการจัดเก็บข้อมูลฐานข้อมูล (Big Data) ยังไม่เป็นระบบที่สมบูรณ์ ส่งผลให้การเก็บฐานข้อมูลดำเนินการ และการติดตามผลกระทำไม่ได้ต่อเนื่อง และไม่ดีเท่าที่ควร

4) ปัญหาด้านวิธีการปฏิบัติงาน (Method)

4.1 ผู้ปฏิบัติขาดความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ที่หน่วยเหนือต้องการ จึงไม่สามารถแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ดีเท่าที่ควร

4.2 ผู้ปฏิบัติขาดการวางแผน และไม่มีการระบุขั้นตอนการปฏิบัติ ก่อนที่จะลงพื้นที่ปฏิบัติงาน เช่น การติดต่อกับแหล่งข่าวไม่ต่อเนื่อง ไม่กำหนดห้วงเวลาในการรายงานข่าวที่เป็นระบบ

4.3 ผู้ปฏิบัติด้านการข่าวประพฤติปฏิบัติตนไม่ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในพื้นที่ ขาดความแนบเนียนในการหาข่าว อาจส่งผลให้ประชาชนมีความหวาดระแวง ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่กล้าให้ข่าวสาร หรือให้ข่าวที่เป็นเท็จ

4.4 ผู้ปฏิบัติขาดความเข้าใจการปฏิบัติวงรอบข่าวกรอง ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของการปฏิบัติงานด้านการข่าว ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินกรรมวิธีของข่าวสาร ให้เป็นข่าวกรองได้

4.5 การบูรณาการฐานข้อมูลด้านการข่าวจากองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านการข่าว ยังไม่สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลได้ตามที่ต้องการ เช่น การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างเหล่าทัพ ฐานข้อมูลระหว่างกระทรวง

4.6 ปัจจุบันยังขาดระบบที่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวประชาชนในระดับกองทัพภาคที่แสดงภาพรวม อาทิ ภาพรวมพื้นที่รับผิดชอบ แหล่งข่าว สถิติการรายงานข่าว รวมทั้งการสนับสนุนช่องทางที่ทำให้ชุดปฏิบัติการข่าวลับ(ขป.ข่าวลับ) ชุดรวบรวมและตรวจสอบข่าวสาร (ชรต.) สามารถเข้าถึงและติดตามข่าวสารจากเครือข่ายข่าวประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง เพื่อให้สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงและยืนยัน/ปฏิเสธ ซึ่งจะเป็นวิธีการที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพงานด้านการข่าวจากเครือข่ายประชาชนได้ตามเจตนารมณ์ของกองทัพบก

4. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการทำงานของเครือข่ายข่าวภาคประชาชนในกองทัพภาคที่ 4

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการทำงานของเครือข่ายข่าวภาคประชาชนในกองทัพภาคที่ 4 โดยใช้เครื่องมือ SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats - Analysis) ในการวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

1. จุดแข็ง (Strengths)

1.1 กำลังพลในหน่วยมีการจัดระเบียบ มีระบบการทำงาน และมีวิธีการทำงานที่ชัดเจน เห็นได้จากการการแบ่งมอบพื้นที่ให้กองพันรับผิดชอบลงปฏิบัติงานในพื้นที่ต่างๆ ประจำอำเภอ รวมถึงการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกหน่วย สามารถประสานงานได้เป็นอย่างดีเป็นระบบในระดับดี ปฏิบัติตามแผนงานที่สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในแผนระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การมีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าวหลัก (ชปช./ชรต.) ในแต่ละพื้นที่ จะทำให้เกิดช่องทางการเชื่อมโยง ประสานและการขับเคลื่อนเครือข่ายข่าวให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

1.3 สามารถจัดตั้งแหล่งข่าวประชาชนได้จากบุคคลที่ได้รับการพิจารณาความเหมาะสม มีประสบการณ์ และเคยปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานทหาร (ทหารเกณฑ์, นักศึกษาวิชาทหาร, อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน, อาสาสมัครอื่นๆ)

2. จุดอ่อน (Weaknesses)

2.1 ปัญหาด้านกำลังพล ตำแหน่งนายทหารฝ่ายการข่าว (ฝอ. 2) ในระดับกองพัน ยังคงเป็นปัญหาสำคัญของกองทัพภาคที่ 4 ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่ไม่มีความโดดเด่น จึงถูกละเลย จากผู้บังคับบัญชาในระดับสูง รวมทั้งผู้บังคับกองพันไม่ได้ให้ความสำคัญ ทำให้การบรรจุกำลังพลเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งนายทหารการข่าวจึงเป็นอัตราหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาด้านกำลังพลของหน่วย ดังจะเห็นได้ว่า นายทหารฝ่ายการข่าวในระดับกองพัน ส่วนใหญ่มีชั้นยศร้อยเอก อายุระหว่าง

46-55 ปี และมีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เมื่อถูกหมั้นเวียนมาบรรจุให้ปฏิบัติหน้าที่ จึงทำให้ขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการข่าว ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของกำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านการข่าว ที่ต้องสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้รวดเร็วและมีความต่อเนื่อง อีกทั้งกำลังพลที่ปฏิบัติงาน ไม่มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมความรู้ด้านการข่าวเพิ่มเติม เนื่องจากปัจจุบันภารกิจของหน่วยมากขึ้น เกิดภาวะขาดแคลนกำลังพลในการปฏิบัติงานหน่วยจึงไม่สามารถส่งกำลังพลเข้ารับการฝึกอบรมได้

2.2 ระบบสารสนเทศด้านการข่าวที่นำมาใช้ในปัจจุบัน เป็นระบบฐานข้อมูลเฉพาะภายในหน่วย รองรับเฉพาะการรายงานของเจ้าหน้าที่ระดับกองพัน ซึ่งทำให้ขาดช่องทางในการรายงานข่าวสารจากเครือข่ายข่าวภาคประชาชนโดยตรง

2.3 แหล่งข่าวประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการรายงานข่าวที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ และใช้ประโยชน์ได้จริง การให้ข่าวมุ่งเน้นเชิงปริมาณ และเชิงสถิติ ขาดจิตวิญญาณในการเป็นผู้ให้ข่าวสาร อาจเกิดความผิดพลาดในการรายงานข่าวสารได้ ทำให้หน่วยต้องใช้กระบวนการกรรมวิธีข้อมูล และใช้เวลาในการกลั่นกรองข่าวสารมากขึ้น

2.4 ปัจจุบันระบบ Management Information System หรือ MIS ของกองทัพบก ยังไม่สามารถนำมาใช้ในการคัดกรองและจัดข่าวสารที่ซ้ำซ้อน หรือข่าวสารที่ไม่ครบองค์ประกอบ 5W1H ทำให้มีผลต่อข่าวสารเชิงสถิติในระบบที่จะนำไปประเมินการปฏิบัติของหน่วยตามห้วงระยะเวลา

3. โอกาส (Opportunities)

3.1 โอกาสในการสร้างเครือข่ายทางราชการ ตามที่กองทัพภาคที่ 4 ในฐานะหน่วยควบคุมศูนย์เครือข่ายข่าวประชาชน โดยร่วมบูรณาการกับหน่วยในพื้นที่ที่มีมวลชน เพื่อเป็นการขยายฐานของเครือข่ายข่าวภาคประชาชนให้กว้างขวาง แต่มีความน่าเชื่อถือ มีความมั่นคง และเป็นเครือข่ายข่าวที่ยั่งยืน

3.2 กองข่าว ในระดับกองทัพภาค มีหน่วยรองซึ่งได้รับมอบให้รับผิดชอบพื้นที่ปฏิบัติการ ทำให้สามารถส่งคำสั่งในการรวบรวมข่าวสารได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทุกภารกิจ

4. อุปสรรค (Threats)

4.1 การขาดแรงขับเคลื่อนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องในระดับกองบังคับการควบคุมข่าวของกองพัน จะเป็นช่องว่างการเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งข่าว ทำให้การได้รับข้อมูลข่าวสารขาดความต่อเนื่องไปด้วย

4.2 การตอบสนองต่อภารกิจรวมถึงภาระงานอื่นๆ ที่มีจำนวนมาก และต้องปฏิบัติให้ทันเวลา เป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนงานเครือข่ายข่าวภาคประชาชน

4.3 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย รัฐบาลจึงมีนโยบายในการปรับลดงบประมาณของกระทรวงกลาโหม ทำให้งบประมาณของกองทัพบกถูกปรับลดลงไปด้วย

4.4 การใช้การปฏิบัติการข่าวสาร (IO) ของกลุ่มผู้เห็นต่าง เพื่อมุ่งโจมตีทหารและกองทัพ จากสื่อสังคม (Social Media) อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สามารถโน้มน้าวและปรับเปลี่ยนทัศนคติของแหล่งข่าวภาคประชาชน ส่งผลกระทบในด้านการให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อกองทัพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายข่าวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 มีดังนี้

พันเอก ณิชฐพงศ์ น้อยประชา⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรอง ของกองข่าวกองทัพภาคที่ 1 พบว่า แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรองของกองข่าว กองทัพภาคที่ 1 ที่เหมาะสม เห็นควรให้มีการจัดสรรบุคลากรที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน และเพียงพอต่อภารกิจที่ได้รับมอบ มีการจัดอบรมให้ความรู้พื้นฐาน ความรู้ใหม่ ให้เท่าทันสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง การแลกเปลี่ยนเทคนิคจาก การปฏิบัติงาน การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้สามารถรองรับการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่รับราชการ เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์พื้นฐาน และเครื่องมือพิเศษในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ ให้มีขีดความสามารถที่เหมาะสมที่จะต้องตอบสนองต่อความต้องการข่าวกรองของผู้บังคับบัญชา การบริหารจัดการงบประมาณภายใต้งบประมาณที่จำกัดให้มีความเหมาะสม โดยเน้นงบประมาณปฏิบัติการ

เพื่อการสนับสนุนงบประมาณด้านการข่าวให้แก่หน่วย ได้อย่างเพียงพอสามารถตอบสนองภารกิจได้

พันเอก ปิยะภัทร มงเพชร⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายข่าวภาคประชาชนรองรับงานด้านข่าวของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พบว่า แนวทางการพัฒนาเครือข่ายข่าวภาคประชาชนรองรับงานด้านการข่าวของกอ.รมน. ในภาพรวม แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับยุทธศาสตร์ โดยเสนอเป็นโครงการสำคัญ ตามแนวทางการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนระดับ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง 2) ระดับยุทธการบูรณาการกลไกการทำงานของหน่วยในคณะทำงานด้านเครือข่ายข่าวประชาชนให้เกิดเอกภาพในการรายงานข่าวสารและพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการข่าวของสำนักข่าวกอ.รมน. ให้รองรับกับระบบบริหารจัดการเหตุความมั่นคง 1374 กอ.รมน. เพื่อใช้เป็นช่องทางในการแจ้งเบาะแสภัยคุกคามที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และพร้อมรองรับการจัดทำฐานข้อมูล Big Data ในอนาคตและ 3) ระดับยุทธวิธี ด้วยการจัดอบรมขยายเครือข่ายข่าวภาคประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการข่าว และขยายฐานมวลชนในการจัดตั้งเป็นเครือข่ายข่าวภาคประชาชนเพิ่มเติม นอกจากนี้การอบรมความรู้ให้แก่ชุดรวบรวมและตรวจสอบข่าวสาร (ขรส.) ก่อนการปฏิบัติงาน จะทำให้เจ้าหน้าที่เข้าใจในบทบาทหน้าที่และเกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาเครือข่ายข่าวภาคประชาชนประจำพื้นที่ต่อไป

พันเอก ปองเชษฐ์ พูนช่วย⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชนของหน่วยทหารสังกัดกองทัพบก พบว่า การดำเนินงานของกองทัพบกในโครงการแหล่งข่าวประชาชน มุ่งเน้นกระบวนการด้านการข่าวที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาความมั่นคงของชาติ แต่พบปัญหาการปฏิบัติงานหลายด้าน ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร และด้านทรัพยากร จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานด้านข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1) ระดับยุทธศาสตร์ โดยหน่วยเหนือควรกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และ ทิศทางที่ชัดเจน มีการวางแผนที่ละเอียดรอบคอบโดยประเมินแนวโน้มสถานการณ์และ มอบหมายหน่วยรองที่เหมาะสมมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนที่สามารถส่งผลให้เกิดความสงบ เรียบร้อยภายในประเทศ ตอบสนองต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความ มั่นคง ได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) ระดับยุทธการ โดยหน่วยปฏิบัติควรมีการบริหารจัดการ ทรัพยากรที่มีทั้งหมดให้เกิดประสิทธิภาพ นำแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมา ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาและพัฒนา รวมทั้ง การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมความรับผิดชอบ ต่อสังคม ด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อภาครัฐ และ 3) ระดับยุทธวิธี โดยบุคลากร ในโครงการควรพัฒนาวิธีการปฏิบัติในการหาข่าว ระบบการรายงานข่าว มีความเข้าใจใน นโยบาย ความเชื่อมโยงของฐานข้อมูล การสนับสนุนงบประมาณ ความพร้อมของ เครื่องมือและการพัฒนาบุคคล ทั้งนี้ หากผู้กำหนดนโยบาย หน่วยงาน และผู้ปฏิบัติที่ เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปด าเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จะ ส่งผลให้ระบบงานด้านการข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชนของหน่วยทหารสังกัด กองทัพบกมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของภารกิจด้านการ ป้องกันประเทศและสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้ในที่สุด

5. แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4

จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและสภาพแวดล้อมในข้อ 3 และ 4 ข้างต้น พบว่า การบูรณาการการทำงานจะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน เป็นการขจัดความซ้ำซ้อน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ นอกจากนี้ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมต้องใช้ในการสื่อสารรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนหรือภาคประชาชนเห็นความสำคัญ และได้ประโยชน์จากการมีส่วนร่วม จากการวิเคราะห์ SWOT พบว่า การกำหนดวางแผนยุทธศาสตร์ในแนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวภาคประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 ควรมุ่งเน้นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดหรือขจัดจุดอ่อนของหน่วยลงให้ได้มากที่สุด การพลิกวิกฤติปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ให้เป็นโอกาส หรือใช้จุดแข็งของหน่วยในการตอบสนองต่อปัจจัยที่เป็นโอกาส โดยอาศัยเทคนิค TOWS Matrix มาใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถกำหนดแนวทางการการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 เป็น 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรับ : ลดจุดอ่อน เลี่ยงอุปสรรค (WT)

- จะต้องวางแผนอัตรากำลังล่วงหน้าในการสับเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าว และกำหนดให้มีผู้สืบทอดตำแหน่ง (succession plan) และควรให้ศึกษางานล่วงหน้า มีการฝึกปฏิบัติงานก่อนที่จะเรียกตัว เพื่อให้การปฏิบัติงานต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

- ผู้บังคับบัญชาต้องจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพแหล่งข่าวภาคประชาชน หรือขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชน โดยการจัดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรด้านการข่าว, งบประมาณในการลงพื้นที่ปฏิบัติการด้านการข่าว, สนับสนุนการปฏิบัติการรายงานข่าวสารของแหล่งข่าวประชาชน เพื่อให้การปฏิบัติงานเครือข่ายข่าวมีประสิทธิภาพ แก้ปัญหาได้ตรงจุด และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

- ยกระดับขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าว โดยจัดให้มีแผนการฝึกปฏิบัติเป็นวงรอบ ทั้งในส่วนของกำลังพลของหน่วย และเครือข่ายชาวภาคประชาชน เพื่อลดปัญหาการรายงานข่าวสารที่ซ้ำซ้อนหรือข่าวสารที่ไม่ครบองค์ประกอบ 5W1H รวมทั้ง จัดกิจกรรมสัมพันธ์เชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งข่าวภาค

ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ โนม้หนาวแหล่งข่าวภาคประชาชนให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อกองทัพ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจในระดับสูง จะช่วยให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ และต่อเนื่อง

กลยุทธ์เชิงพัฒนา : ใช้โอกาสแก้ไขจุดอ่อน (WO)

- กองทัพภาคที่ 4 ควรให้ความสำคัญต่อกำลังพลและบุคลากรด้านการข่าว โดยกำหนดนโยบายแนวทางการรับราชการของกำลังพลเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าวให้ชัดเจน กำหนดค่าตอบแทน ค่าเสี่ยงภัย ให้กับเครือข่ายข่าวฯ เพื่อสร้างแรงจูงใจ ในการให้ความร่วมมือในการรายงานข่าวสาร ในฐานะหัวหน้าคณะทำงานด้านเครือข่าย ข่าวประชาชน ควรสร้างเครือข่ายทางราชการ โดยร่วมบูรณาการกับหน่วยในพื้นที่ที่มีมวลชน เพื่อเป็นการขยายฐานของเครือข่ายข่าวภาคประชาชนให้กว้างขวาง แต่มีความน่าเชื่อถือ มีความมั่นคง และเป็นเครือข่ายข่าวที่ยั่งยืน

- กองทัพภาคที่ 4 ควรตรวจสอบความจำเป็นในการใช้งบประมาณ รวมทั้ง เครื่องมือเครื่องใช้ที่จะใช้สนับสนุนโครงการ และเสนอรายงานไปยังกองทัพบก พิจารณา เป็นกรณีเร่งด่วน เพื่อให้การปฏิบัติการกิจได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผนทั้งระดับ ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

- ควรจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเฉพาะตำแหน่งนายทหารฝ่ายการข่าว (ผอ. 2) หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ตั้งแต่ระดับกองพันขึ้นไป ให้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการปฏิบัติการกิจในพื้นที่และบริบทของหน่วยที่มีความเหมือนและแตกต่างกัน และมุ่งเน้นให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับเห็น ความสำคัญของงานข่าว โดยถือเป็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ที่ผู้บังคับบัญชาต้องให้ความสนใจ ในลำดับต้น เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ภารกิจของหน่วย โดยผู้บังคับบัญชาและกำลังพล ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในกลยุทธ์ของการพัฒนาและเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในงาน ด้านการข่าว โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายข่าวภาคประชาชน เพื่อให้แหล่งข่าว ภาคประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการรายงานข่าว ในระดับที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ และใช้ประโยชน์ได้จริง ไปจนถึงการรายงานข่าวสารตามสายการบังคับบัญชาให้มี

ความเป็นเอกภาพ ทำให้หน่วยสามารถลดเวลาในการทำงานกลั่นกรองข่าวสารได้ ลดความผิดพลาดในการรายงานข่าวสาร และการรายงานข่าวที่ซ้ำซ้อน

- กองทัพบกควรจัดให้มีการปรับปรุงระบบสารสนเทศด้านการข่าว ระบบ MIS ของกองทัพบก ให้เป็นระบบฐานข้อมูลที่กำลังพลและเครือข่ายข่าว ภาคประชาชนสามารถเข้าถึงการรายงานข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องตัว ถูกต้อง ตามขั้นตอนการรายงานข่าวสาร และสามารถนำไปใช้ได้ทันเวลา ทันเหตุการณ์ แต่มีระดับชั้นความปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อเพิ่มช่องทางในการรายงานข่าวสารจากเครือข่าย ข่าว ภาคประชาชนโดยตรง และเป็นระบบที่สามารถนำมาใช้ในการคัดกรองและจัด ข่าวสาร ที่ไม่ครบองค์ประกอบ 5W1H เพื่อให้การเก็บข้อมูลข่าวสารเชิงสถิติในระบบ สามารถนำไปประเมินการปฏิบัติของหน่วยตามห้วงระยะเวลาได้

กลยุทธ์เชิงป้องกัน : ใช้จุดแข็งเลี้ยงอุปสรรค (ST)

- รัฐบาลควรจัดให้มีการบูรณาการระบบเครือข่ายข้อมูลข่าวสาร จัดระบบ การรายงานข่าวสาร สร้างช่องทางที่สะดวกสำหรับประชาชนที่จะแจ้งข่าวสารให้กับ ทางราชการ รวมทั้งมีระบบการจัดการและการแก้ปัญหาหลังจากที่ได้รับแจ้งข่าวได้จริง จะช่วยให้สามารถสร้างแหล่งข่าวประชาชนได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ ทุกพื้นที่ของประเทศไทย และกำลังพลในสายงานด้านการข่าวควรจัดวางระบบการทำงาน และวิธีการทำงานที่ชัดเจน จัดลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจที่มีจำนวนมาก ควรปฏิบัติการณ์ด้านข่าวสาร ดำเนินการตรวจสอบหลังจากที่ได้รับรายงานจากแหล่งข่าว ประชาชน แล้วเก็บข้อมูล โดยจัดระบบฐานข้อมูลให้สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลร่วม และสามารถกระจายข่าวสารข่าวกรอง ให้หน่วยงานอื่นๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ร่วมกันได้ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจตามยุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าวหลัก (ชปช./ชรด.) ในแต่ละพื้นที่ ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเครือข่ายข่าวฯ อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้การเชื่อมโยง ประสานเครือข่ายข่าวฯ มีประสิทธิภาพและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

- จัดตั้งแหล่งข่าวประชาชนจากบุคคลที่มีประสบการณ์ และเคยปฏิบัติงาน ร่วมกับหน่วยงานทหาร เป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อกองทัพและทหาร เช่น ทหารเกณฑ์,

นักศึกษาวิชชาทหาร, อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน, อาสาสมัครอื่นๆ เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านงานข่าว และใช้การปฏิบัติกรข่าวสาร (IO) ของกองทัพภาคที่ 4 สร้างการรับรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติภารกิจของทหาร เพื่อลดจำนวนกลุ่มผู้เห็นต่างที่มุ่งโจมตีทหารและกองทัพ จากสื่อสังคม (Social Media) ใช้ประโยชน์จากมวลชนที่เคยสร้างไว้ รวมทั้งเข้าร่วมและใช้ประโยชน์จากงานด้านกิจการพลเรือนนำไปขยายผลและสร้างแหล่งข่าวประชาชน โดยต้องพยายามสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน เกี่ยวกับโครงการแหล่งข่าวภาคประชาชน ถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงคือ ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อช่วยรายงานข่าว แจ้งเตือน พบเห็นสิ่งผิดปกติต่างๆ แก่ทางราชการเท่านั้น มิใช่ต้องการให้เป็น "สายลับ" ของทางราชการ

กลยุทธ์เชิงรุก : ใช้จุดแข็ง ร่วมกับโอกาส หาประโยชน์ (SO) ตามข้อมูลสถานการณ์ด้านความมั่นคงของพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 ในปัจจุบัน นอกจากการพัฒนาเครือข่ายข่าวภาคประชาชนตามกลยุทธ์เชิงรับ กลยุทธ์เชิงพัฒนาและกลยุทธ์เชิงป้องกันแล้ว ยังสามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายข่าวฯ เพื่อให้สามารถดำเนินการควบคู่กันไปกับกลยุทธ์อื่นๆ เป็นกลยุทธ์เชิงรุก ตามแนวทาง 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

- **แนวทางพัฒนาระดับยุทธศาสตร์ หรือระดับนโยบาย** กำหนดเป้าหมายให้หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง เป็นการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อม รวมทั้งสามารถติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน แก้ไขปัญหา และรับมือกับภัยคุกคาม ตลอดจนปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรงทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้อย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด โดยมีกระทรวงกลาโหมเป็นเจ้าภาพการดำเนินการในภาพรวมพัฒนาระบบงานข่าวแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างพัฒนา และบูรณาการขีดความสามารถของระบบงานข่าว หน่วยงานข่าวและประชาคมข่าวในประเทศให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทธโธปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหา

และความมั่นคงของชาติ รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชน ในรูปแบบประชารัฐอย่างแน่นแฟ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการข่าวอย่างมีประสิทธิภาพ การเสริมสร้างความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าว และพัฒนาเครือข่าย ด้านข้อมูลข่าวสารกับภาคเอกชนและภาคประชาชน การพัฒนาขีดความสามารถของ ระบบงานข่าวเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานข่าวกรอง และพัฒนา เครื่องมือการประเมินสถานการณ์ในระดับยุทธศาสตร์

- **แนวทางพัฒนาระดับยุทธการ หรือระดับการวางแผนปฏิบัติการ**
 กองทัพบกควรดำเนินการเสนอโครงการเพื่อขยายเครือข่ายข่าวภาคประชาชนในพื้นที่ เป้าหมายเป็นโครงการสำคัญของรัฐบาล ตามแนวทางการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบ บูรณาการ ซึ่งจะช่วยให้สอดคล้องกับแผนระดับ 2 ในแผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของ ประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กำหนดไว้ใน Value Chain เรื่องการบริการจัดการ หัวข้อย่อย กลไกการพัฒนาเครือข่ายข่าวภาคประชาชนรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ส่งผลให้ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้สามารถขยายการจัดตั้งเครือข่ายข่าวภาคประชาชนครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ และทุกพื้นที่ ของประเทศไทย ควรตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการก่อน การดำเนินการ ต้องมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ตรวจสอบความพร้อม ในทุกด้านก่อนดำเนินการ ทั้งด้านแหล่งข่าว ผู้ควบคุมข่าย ระบบการรวบรวม การรายงาน การดำเนินการวิธี เครื่องมือ ความเพียงพอของงบประมาณ และการสนับสนุนที่ต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญต่อโครงการ เพื่อไม่ให้เกิดความสูญเปล่า สามารถตรวจสอบความสำเร็จ และ ประเมินผลได้ และสามารถนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้จริง นอกจากนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ของประชาชน นำไปสู่การสร้างจิตสำนึกด้านการข่าวของประชาชน โดยปกติวิสัย ของแหล่งข่าวประชาชนจะคำนึงถึงประโยชน์ใกล้ตัวเป็นจุดเริ่มต้น กองทัพบกต้องสามารถ คุ่มครองเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับแหล่งข่าวได้ในระดับหนึ่ง แหล่งข่าวจึงจะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและให้ความร่วมมือตามลำดับ กองทัพบกควร บูรณาการกลไกของหน่วยเพื่อให้เกิดเอกภาพในการรายงานข่าวสารและให้สามารถ ตรวจสอบตัวชี้วัดได้ ด้วยการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการข่าว เพื่อให้เครือข่ายข่าว

ภาคประชาชนสามารถแจ้งข่าวสารได้โดยตรง และมีความพร้อมในการรองรับการจัดทำฐานข้อมูล Big Data ในอนาคต รวมถึงปรับปรุงให้ทันสมัยเพื่อเป็นการขยายฐานมวลชน จัดตั้งเป็นเครือข่ายข่าวภาคประชาชนเพิ่มเติม ซึ่งจะเป็นการเชื่อมต่อระหว่างการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **แนวทางพัฒนาระดับยุทธวิธี หรือระดับปฏิบัติการ** กองทัพภาคที่ 4 ส่งเสริมให้กองข่าวเป็นศูนย์กลางการบูรณาการการข่าวผ่านกลไกของศูนย์ประสานข่าวภาคประชาชนและขยายความร่วมมือในประชาคมข่าวทั้งในและนอกพื้นที่เพื่อยกระดับความร่วมมือกับประชาคมข่าว นำไปสู่การได้มาซึ่งข่าวสารและการปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ รองรับภัยคุกคามได้ในทุกมิติได้ดียิ่งขึ้น มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Sharing Center) เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลการข่าว (Inter Service Data Center) เพื่อให้หน่วยข่าวในประชาคมข่าวมีฐานข้อมูลร่วมกัน นำไปสู่ความร่วมมือที่แน่นแฟ้นและเป็นเอกภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น พัฒนาเครื่องมือการประเมินสถานการณ์ในระดับปฏิบัติการ และศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์รวมข่าวภาคประชาชนเพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้ และใช้ประกอบการประเมินและคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาความรู้และขีดความสามารถด้านการข่าวของกำลังพล และเจ้าหน้าที่ จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านงานข่าว สำหรับเฉพาะตำแหน่งระดับนายทหารฝ่ายการข่าว (ผอ. 2) ให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของแต่ละพื้นที่ เพื่อนำกลยุทธ์ของแต่ละพื้นที่ไปประยุกต์ปรับใช้ในการปฏิบัติงานพื้นที่ของตนเองต่อไป ควรตรวจสอบความจำเป็นในการใช้งบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะใช้สนับสนุนโครงการพัฒนาเครือข่ายข่าวภาคประชาชน รวมทั้งสรุปรายงานผลการปฏิบัติในปีงบประมาณที่ผ่านมา และเสนอรายงานไปยังกองทัพบก เพื่ออนุมัติงบประมาณดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง พิจารณามอบภารกิจให้เหมาะสม โดยวางแผนจัดกำลังพลหรือเจ้าหน้าที่มาดำเนินการโครงการเฉพาะ และวางแผนผู้สืบทอดการปฏิบัติงาน เพื่อให้โครงการมีความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ บูรณาการวางแผนงานร่วมกับฝ่ายกิจการพลเรือน ขอรับการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อขยายผลและสร้างแหล่งข่าวภาคประชาชนต่อไป

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์เรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวภาคประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 เป็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษากระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานของเครือข่ายชาวภาคประชาชนในปัจจุบัน และวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผลกระทบและปัญหา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการระดมความคิดเห็นจากกำลังพลผู้ปฏิบัติงาน นำมาสรุปโดยการวิเคราะห์ SWOT และเทคนิควิธี TOWS Matrix ประกอบ ให้ได้มาซึ่งแนวทางในการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวภาคประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 ตามนโยบายการปฏิบัติราชการกองทัพกประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านการข่าว ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง เป็นหลัก และเพื่อให้แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวภาคประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 เป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงทำการค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลสนับสนุน โดยดำเนินการเปรียบเทียบข้อค้นพบจากการวิจัยที่ผ่านมา กับการวิจัยฉบับนี้ เพื่อเป็นเหตุผลการอ้างอิงในการกำหนดแนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวภาคประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 และนำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายผลประกอบกับบทความและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ด้านนโยบาย

1. นโยบายของรัฐบาลส่งเสริมให้กำลังพลของหน่วยปฏิบัติงานในหน้าที่บทบาท และความรับผิดชอบตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง ซึ่งกำหนดไว้ในห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) หัวข้อ กลไกการพัฒนาเครือข่ายชาวภาคประชาชนรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

2. ความจำเป็นในการใช้งบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะใช้สนับสนุนโครงการพัฒนาเครือข่ายชาวภาคประชาชน รวมทั้งสรุปรายงานผลการปฏิบัติในปีงบประมาณที่ผ่านมา และเสนอรายงานไปยังกองทัพก เพื่ออนุมัติงบประมาณดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

3. การให้ความสำคัญต่อบุคลากรด้านการข่าว โดยกำหนดนโยบาย แนวทางการรับราชการของเจ้าหน้าที่ด้านการข่าวให้ชัดเจนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเกิดความเป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย

ด้านงบประมาณ

งบประมาณที่สนับสนุนให้กับหน่วยรับผิดชอบโครงการยังไม่เพียงพอ ในด้านที่สำคัญ ได้แก่ งบประมาณในการลงพื้นที่ปฏิบัติการด้านการข่าว, งบประมาณ ในการสนับสนุนแหล่งข่าวประชาชน และงบประมาณในการสร้างการมีส่วนร่วมของ ประชาชนเพื่อเป็นแหล่งข่าว เป็นต้น

ด้านบุคลากรด้านการข่าว

1. การส่งกำลังพลเข้ารับการศึกษาตามแนวทางรับราชการจากโรงเรียน ข่าวทหารบกได้แก่หลักสูตร นายสิบการข่าว ชั้นนายร้อยเหล่าทหารการข่าว ชั้นนายพัน เหล่าทหารการข่าว โดยเฉพาะกำลังพลเหล่าทหารการข่าว ทั้งนายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารประทวน อย่างไรก็ตามยังมีกำลังพลที่ไม่ใช่เหล่าทหารการข่าว แต่ปฏิบัติ หน้าที่ในสายงานข่าวอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่เป็นเหล่าทหารการข่าวโดยตรงที่ไม่ได้รับ การศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการข่าวกรอง ในส่วนการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ของโรงเรียนข่าวทหารบกให้กับหน่วย ทั้งการอบรมเคลื่อนที่ และการอบรมที่โรงเรียน

2. เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าวหลัก (ชปช./ชรต.) ในแต่ละพื้นที่ ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเครือข่ายข่าวฯ อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้การเชื่อมโยง ประสานเครือข่ายข่าวฯ มีประสิทธิภาพและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

3. จัดตั้งแหล่งข่าวประชาชนจากบุคคลที่มีประสบการณ์สูง และเคยปฏิบัติงาน ร่วมกับหน่วยงานทหาร เป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อกองทัพและทหาร เช่น ทหารเกณฑ์, นักศึกษาวิชาทหาร, อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน, อาสาสมัครอื่นๆ เพื่อให้ง่ายต่อการ ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านงานข่าว และใช้การปฏิบัติการข่าวสาร (IO) ของกองทัพภาคที่ 4 สร้างการรับรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติการกิจของทหาร เพื่อลดจำนวนกลุ่มผู้เห็นต่าง ที่มุ่งโจมตีทหารและกองทัพ จากสื่อสังคม (Social Media) ใช้ประโยชน์จากมวลชนที่เคย

สร้างไว้ รวมทั้งเข้าร่วมและใช้ประโยชน์จากงานด้านกิจการพลเรือน นำไปขยายผล และสร้างแหล่งข่าวประชาชน โดยต้องพยายามสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน เกี่ยวกับโครงการแหล่งข่าวภาคประชาชน ถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือ ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อช่วยรายงานข่าว แจ้งเตือน พบเห็นสิ่งผิดปกติต่างๆ แก่ทางราชการเท่านั้น มิใช่ต้องการให้เป็น "สายลับ" ของทางราชการ

4. บุคลากรด้านการข่าว ในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความรอบรู้หลายด้าน โดยเฉพาะการติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีเดียอย่างกว้างขวาง และหลากหลายในปัจจุบัน เกิดสงครามไซเบอร์ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เป็นอย่างมากในปัจจุบัน แนวทางการเสริมสร้างความรู้ดังกล่าวซึ่งหน่วยงานในระดับ กองทัพบกดำเนินการในปัจจุบัน คือ การจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการ การบรรยายพิเศษ โดยผู้ทรงคุณวุฒิการประชุมแลกเปลี่ยนข่าวกรอง และการประชุมประสานงานด้านการข่าว เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การเสริมสร้างความรู้ดังกล่าวให้แก่กำลังพล ส่วนใหญ่ดำเนินการในส่วนกลาง ทำให้นายทหารฝ่ายการข่าวในต่างจังหวัดไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมทำกิจกรรมมากนัก ทำให้เสียโอกาสในการรับรู้ข่าวสารที่อาจนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการข่าวที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของตนเอง ทั้งนี้การที่หน่วยข่าว มีภารกิจหลายประการ ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่หลักด้านการข่าวของหน่วย ไม่ได้เข้าร่วมประชุม/สัมมนา โดยส่งผู้แทนที่ไม่ใช่ผู้รับผิดชอบหลักมาเข้าร่วมประชุมแทน จึงไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

5. จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านงานข่าว สำหรับเฉพาะตำแหน่งระดับนายทหารฝ่ายการข่าว (ผอ. 2) ให้มีพื้นที่อภิปราย แสดงความคิดเห็น แสดงศักยภาพ การปฏิบัติงานด้านการข่าว และมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการข่าวของแต่ละพื้นที่เพื่อนำกลยุทธ์ของแต่ละพื้นที่ไปประยุกต์ปรับใช้ในการปฏิบัติงานพื้นที่ของตนเองต่อไป

6. กำลังพลในหน่วยมีการจัดระเบียบ มีระบบการทำงาน และมีวิธีการทำงานที่ชัดเจน เห็นได้จากการการแบ่งมอบพื้นที่ให้กองพันรับผิดชอบ ลงปฏิบัติงาน

ในพื้นที่ต่างๆ ประจำอำเภอ รวมถึงการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกหน่วย สามารถประสานงานได้อย่างเป็นระบบในระดับดี ปฏิบัติตามแผนงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในแผนระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. จัดตั้งแหล่งข่าวประชาชนได้จากบุคคลที่ได้รับการพิจารณาคุณสมบัติจากผู้ที่มีประสิทธิภาพ และเคยปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานทหาร (ทหารเกณฑ์, นักศึกษาวิชาทหาร, อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน, อาสาสมัครอื่นๆ)

ด้านการพัฒนาระบบด้านการข่าวในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4

1. การมีระบบสารสนเทศด้านการข่าว ระบบ MIS ของกองทัพบก ให้เป็นระบบฐานข้อมูลที่กำลังพลและเครือข่ายข่าวฯ สามารถเข้าถึงการรายงานข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องตัว ถูกต้องตามขั้นตอนการรายงานข่าวสาร และสามารถนำไปใช้ได้ทันเวลา ทันเหตุการณ์ แต่มีระดับขั้นความปลอดภัย ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มช่องทางการรายงานข่าวสารจากเครือข่ายข่าวภาคประชาชนโดยตรง และเป็นระบบที่สามารถนำมาใช้ในการคัดกรองและจัดข่าวสารที่ไม่ครบองค์ประกอบ 5W1H เพื่อให้การเก็บข้อมูลข่าวสารเชิงสถิติในระบบสามารถนำไปประเมินการปฏิบัติของหน่วยตามหัวระยะเวลาได้

2. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) สนับสนุนให้แหล่งข่าวประชาชนของพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 จะช่วยให้หน่วยสามารถบันทึกข้อมูล และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารได้ถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำยิ่งขึ้น และสร้างเครือข่ายทางราชการ ตามที่กองทัพภาคที่ 4 ในฐานะหน่วยควบคุมศูนย์เครือข่ายข่าวประชาชน โดยร่วมบูรณาการกับหน่วยในพื้นที่ที่มีมวลชน เพื่อเป็นการขยายฐานของเครือข่ายข่าวภาคประชาชนให้กว้างขวาง แต่มีความน่าเชื่อถือ มีความมั่นคง และเป็นเครือข่ายข่าวที่ยั่งยืน รวมถึงกองข่าวในระดับกองทัพภาค มีหน่วยรองซึ่งได้รับมอบให้รับผิดชอบพื้นที่ปฏิบัติการ ทำให้สามารถส่งคำสั่งในการรวบรวมข่าวสารได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทุกภารกิจ

จากผลการอภิปรายแนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชนในพื้นที่กองทัพภาคที่ 4 ข้างต้นจะเห็นพบว่าผลการศึกษามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันเอก ปิยะภัทร มองเพชร ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายชาวภาคประชาชนรองรับงานด้านข่าวของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พบว่า แนวทางการพัฒนาเครือข่ายชาวภาคประชาชนรองรับงานด้านการข่าวของกอ.รมน. ในภาพรวม แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับยุทธศาสตร์ โดยเสนอเป็นโครงการสำคัญ ตามแนวทางการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนระดับ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง 2) ระดับยุทธการ บูรณาการกลไกการทำงานของหน่วยในคณะทำงานด้านเครือข่ายชาวประชาชนให้เกิดเอกภาพในการรายงานข่าวสารและพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการข่าวของสำนักงานการข่าว กอ.รมน. ให้รองรับกับระบบบริหารจัดการเหตุความมั่นคง 1374 กอ.รมน. เพื่อใช้เป็นช่องทางในการแจ้งเบาะแสภัยคุกคามที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และพร้อมรองรับการจัดทำฐานข้อมูล Big Data ในอนาคตและ 3) ระดับยุทธวิธี ด้วยการจัดอบรมขยายเครือข่ายชาวภาคประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการข่าว และขยายฐานมวลชนในการจัดตั้งเป็นเครือข่ายชาวภาคประชาชนเพิ่มเติม นอกจากนี้การอบรมความรู้ให้แก่ชุดรวบรวมและตรวจสอบข่าวสาร (ขรต.) ก่อนการปฏิบัติงาน จะทำให้เจ้าหน้าที่เข้าใจในบทบาทหน้าที่และเกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาเครือข่ายชาวภาคประชาชนประจำพื้นที่ต่อไป และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันเอก ปองเชษฐ พูนช่วย ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชนของหน่วยทหารสังกัดกองทัพบก พบว่าการดำเนินงานของกองทัพบกในโครงการแหล่งข่าวประชาชน มุ่งเน้นกระบวนการด้านการข่าวที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาความมั่นคงของชาติ แต่พบปัญหาการปฏิบัติงานหลายด้าน ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร และด้านทรัพยากร จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานด้านข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับยุทธศาสตร์ โดยหน่วยเหนือควรกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางที่ชัดเจน มีการวางแผนที่จะเฝ้าตรวจสอบโดยประเมินแนวโน้มสถานการณ์และมอบหมายหน่วยรองที่เหมาะสมมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนที่สามารถส่งผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

ตอบสนองต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) ระดับยุทธการ โดยหน่วยปฏิบัติควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีทั้งหมดให้เกิดประสิทธิภาพ นำแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาและพัฒนา รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อภาครัฐ และ 3) ระดับยุทธวิธี โดยบุคลากรในโครงการควรพัฒนาวิธีการปฏิบัติในการหาข่าว ระบบการรายงานข่าว มีความเข้าใจในนโยบาย ความเชื่อมโยงของฐานข้อมูล การสนับสนุนงบประมาณ ความพร้อมของเครื่องมือและการพัฒนาบุคคล ทั้งนี้หากผู้กำหนดนโยบาย หน่วยงาน และผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จะส่งผลให้ระบบงานด้านการข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชนของหน่วยทหารสังกัดกองทัพบกมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของภารกิจด้านการป้องกันประเทศและสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้ในที่สุด

ไม่สอดคล้อง ไม่สอดคล้องกับจำนวนบุคลากรที่มี บุคลากรขาดความรู้ ความสามารถ ทักษะ ในการปฏิบัติงานด้านการข่าว จากสาเหตุที่ไม่ได้เข้ารับการเข้ารับการศึกษเพิ่มเติม ในสถาบันให้การศึกษาด้านการปฏิบัติงานด้านการข่าว ต้องศึกษาและเรียนรู้จากการ ปฏิบัติงานจริง ซึ่งอาจทำให้มีองค์ความรู้ในงานเฉพาะหน้าที่ต่องานที่ตนรับผิดชอบได้ดี แต่ยังไม่สามารถทำหน้าที่ทดแทนกันในงานอื่นได้

ส่วนปัญหาด้านเครื่องมือรวบรวมข่าวสารมีขีดความสามารถในการรวบรวม ข่าวสารที่ไม่หลากหลาย ยังคงใช้การรวบรวมข่าวสารโดยบุคคลเป็นหลัก ซึ่งยังมีข้อจำกัด ในการรวบรวมข่าวสาร แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวของกองข่าว กองทัพอากาศที่ 4 ที่เหมาะสม เห็นควรให้มีการจัดสรรบุคลากรที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน และเพียงพอต่อภารกิจที่ได้รับมอบ มีการจัดอบรมให้ความรู้พื้นฐาน ความรู้ใหม่ ให้เท่าทัน สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง การแลกเปลี่ยนเทคนิคจากการปฏิบัติงาน การปรับปรุง โครงสร้างองค์กรให้สามารถรองรับการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่รับราชการ เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์พื้นฐาน และเครื่องมือ พิเศษในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ ให้มีขีดความสามารถที่เหมาะสมที่จะตอบสนอง ต่อความต้องการข่าวกรองของผู้บังคับบัญชา การบริหารจัดการงบประมาณภายใต้ งบประมาณที่จำกัดให้มีความเหมาะสม โดยเน้นงบประมาณเพื่อการสนับสนุน งบประมาณด้านการข่าวให้แกหน่วยได้อย่างเพียงพอสามารถตอบสนองภารกิจได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ความมีศักยภาพของบุคลากรด้านการข่าวและ แนวทางการพัฒนาบุคลากรและระบบการปฏิบัติงานด้านการข่าวในพื้นที่กองทัพอากาศที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ในส่วนของกองทัพอากาศที่ 4 ยังไม่ได้ประสานกองทัพอากาศอื่นๆ ตลอดจน กรมข่าวทหารบก รวมทั้งกรมข่าวทหาร กองบัญชาการกองทัพอไทย เพื่อวิเคราะห์ ให้เป็นระบบในภาพรวมของกองทัพ อีกทั้งอาจจะต้องประสานเหล่าทัพอื่นๆ ด้วย รวมทั้งข้าราชการภาคพลเรือน ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการข่าว เช่น สำนักข่าวกรอง แห่งชาติ เป็นต้น เพื่อวิเคราะห์ความมีศักยภาพของบุคลากรด้านการข่าวและแนวทางการ พัฒนาบุคลากรและระบบการปฏิบัติงานด้านการข่าว ในภาพรวมของประเทศ จะทำให้เห็นปัญหาและแนวทางการพัฒนาที่หลากหลายและมีความประสานสอดคล้องกัน

ในระบบงานข่าวกรอง รวมทั้งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากรของประเทศต่อไปในอนาคตโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับภารกิจที่มอบให้
2. กองทัพบกควรให้ความสำคัญต่อบุคลากรด้านการข่าว โดยกำหนดนโยบายแนวทางการรับราชการของเจ้าหน้าที่ด้านการข่าวให้ชัดเจน
3. หน่วยงานด้านการศึกษาของกองทัพบก ควรพิจารณาเพิ่มที่นั่งหลักสูตรต่าง ๆ ด้านการข่าวให้หน่วยปฏิบัติมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้และขีดความสามารถด้านการข่าวของเจ้าหน้าที่
4. กองทัพบกภาคที่ 4 ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับ ผอ. 2 ให้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีต่อกัน
5. กองทัพบกภาคที่ 4 ควรตรวจสอบความจำเป็นในการใช้งบประมาณรวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะใช้สนับสนุนโครงการ และเสนอรายงานไปยังกองทัพบก
6. กองทัพบกภาคที่ 4 ควรพิจารณามอบภารกิจให้เหมาะสม โดยจัดเจ้าหน้าที่มาดำเนินการโครงการเฉพาะ และให้มีความต่อเนื่อง
7. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับรายงานจากแหล่งข่าวประชาชน หลังจากที่ได้ตรวจสอบแล้วควรเก็บเป็นฐานข้อมูล โดยจัดระบบฐานข้อมูลให้สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลร่วม และสามารถกระจายข่าวสารข่าวกรอง เพื่อหน่วยงานอื่น ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันได้
8. หน่วยปฏิบัติต้องพยายามสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน ทราบว่าความต้องการของโครงการคือ อะไร มิใช่ต้องการให้เป็น "สายลับ" ของทางราชการ วัตถุประสงค์ของโครงการ ก็คือต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อช่วยรายงานข่าว แจ้งเตือน พบเห็นสิ่งผิดปกติต่างๆ แก่ทางราชการเท่านั้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาในด้าน “การจัดการความรู้” (Knowledge Management : KM) ซึ่งจะเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร กองข่าว กองทัพอากาศที่ 4 ซึ่งกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเอง รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูลร่วมเพื่อนำใช้ประโยชน์ต่อไป

2. ศึกษาในเรื่องการนำ “ปัญญาประดิษฐ์” (Artificial Intelligence: AI) มาใช้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการวิธีต่อข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง เพื่อทดแทนปัญหาการขาดแคลนบุคลากร และช่วยลดเวลาในการรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

3. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการประเมินผลทั้งโครงการ โดยเฉพาะผลผลิต (output) ทั้งในแง่ปริมาณ (จำนวนข่าวสาร) และคุณภาพ (การใช้ประโยชน์จากข่าวสาร) เพื่อวัดความมีประสิทธิภาพ (effectiveness) ของโครงการ

4. ควรศึกษาข้อมูลปฐมภูมิของสมาชิกแหล่งข่าวประชาชนโดยตรง เพื่อทราบแนวความคิด ความรู้สึก ความพึงพอใจ และปัญหาข้อเท็จจริง

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับย่อ). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. 2561
2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ. 2566
3. กองทัพบก. 2567. นโยบายการปฏิบัติราชการกองทัพบก ประจำปีงบประมาณ 2567
4. กองทัพอากาศที่ 4. 2566. คำสั่ง(เฉพาะ) ที่ 564/66 เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ข่าวกองทัพอากาศที่ 4
5. ธีรพงศ์ น้อยประชา. พันเอก. 2566. แนวทางการพัฒนางานด้านข่าวกรองของกองทัพอากาศที่ 1, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก
6. ปิยะภัทร มองเพชร. พันเอก. 2565. แนวทางการพัฒนาเครือข่ายข่าวภาคประชาชนรองรับงานด้านข่าวของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก
7. ปองเชษฐ ฟูนช่วย. พันเอก. 2563. การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวในโครงการแหล่งข่าวประชาชนของหน่วยทหารสังกัดกองทัพบก, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก วรยุทธ บุญเกียรติ
วัน เดือน ปีเกิด	24 มิถุนายน 2524
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2539	โรงเรียนเบญจมราชาทิศจังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2539	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 40
พ.ศ. 2546	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 51
พ.ศ. 2547	หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก รุ่นที่ 92
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2546	ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2548	รอง ผู้บังคับกองอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2550	ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2555	นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2556	ประจำโรงเรียนเสนาธิการ ทหารบก
พ.ศ. 2557	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกำลังพล กองพลทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2558	รอง หัวหน้ากองยุทธการ มณฑลทหารบกที่ 44
พ.ศ. 2559	ผู้ช่วยนายทหารยุทธการ กองทัพภาคที่ 4
พ.ศ. 2561	ผู้บังคับหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 43
พ.ศ. 2564	นายทหารฝ่ายข่าว กองทัพภาคที่ 4
ตำแหน่งปัจจุบัน	
พ.ศ. 2565	รองผู้อำนวยการกองข่าวกองทัพภาคที่ 4

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชนในพื้นที่
กองทัพภาคที่ 4 สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์และการสนับสนุนหลายฝ่าย
ขอขอบพระคุณ พลตรี ทนงศักดิ์ มหาวงศ์ ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ประธาน
กรรมการ คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคลทุกท่าน อาจารย์พันเอก เจษฎา
เหมหาชาติ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีความกรุณาในการให้คำแนะนำการค้นคว้างานวิจัยครั้งนี้
ตลอดจนกรุณาสละเวลาตรวจสอบพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเรื่องมือ
แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ทำให้การหาแนวทางการพัฒนาโครงการเครือข่ายชาวประชาชนใน
พื้นที่กองทัพภาคที่ 4 ได้เรียบร้อยเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ พันเอก หาญพล เพชรม่วง
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่ช่วยแนะนำแนวทางในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ
ผู้บังคับบัญชา และขอขอบคุณหัวหน้าคณะทำงานด้านเครือข่ายชาวประชาชน ตลอดจน
ทุกท่านที่ได้ช่วยสนับสนุน และให้ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี
อนึ่ง คุณประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ อาจจะทำให้เกิดประโยชน์ และเป็นแนวทางในการ
ดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรได้เป็นอย่างดี